

Musikkglede i samlingsstund

“Hva vektlegger barnehagelærer for å skape musikkglede hos barn i samlingsstund?”

John Andreas Ottervik Nordseth

[Kandidatnummer: 5]

Bacheloroppgave

[BHBAC3910]

Trondheim, April 2023

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Forord

Gjennom tre år ved Dronning Maud Minne Høyskole har jeg fått en lærerik og spennende tid. I forbindelse med det er det på tide å levere bacheloroppgaven. Gjennom disse årene har jeg fått oppleve så mye lærerikt og minner jeg kommer til å ta med meg ut livet. Jeg har alltid vært en leken person som alltid savnet å ha en bror eller søster når jeg var liten. Når jeg fikk prøve meg i en barnehage så fikk jeg litt tilbake av det jeg savnet, og visste at dette var noe jeg ville fortsette med. Dette er et veldig spennende yrke og jeg kan ikke vente med å komme i gang med det.

Jeg ønsker å gi en stor takk til mine veiledere Sissel Dahlen Fjæran og Hanne bæverfjord for veldig mange gode råd og god hjelp gjennom denne perioden. Jeg vil også gi en stor takk til informantene mine for mange gode svar og fantastiske observasjoner. Jeg ønsker også å takke mine medstudenter, dere har gitt meg masse motivasjon og flere gode innspill gjennom denne perioden. Tusen takk for tre fine år på Dronning Maud Minne Høyskole.

God lesing!

Innholdsfortegnelse

Forord.....	2
1.0 Innledning.....	5
1.1 Valg av tema og aktualitet.....	5
1.2 Valg av problemstillingen.....	5
2.0 Teori.....	6
2.1 Hvorfor musikk i barnehagen?.....	6
2.2 Musikalsk samlingsstund.....	7
2.3 Musikksamlinger og felleskap.....	7
2.4 Musikk og følelser.....	8
2.5 Humor og glede.....	9
2.6 Inntrykk og uttrykk.....	10
2.7 Voksenrollen.....	11
2.8 Medvirkning.....	12
2.9 Musikkdidaktikk.....	12
3.0 Metode.....	13
3.1 Valg av metode.....	13
3.1.1 Innsamlingsstrategi.....	14
3.2 Planlegging av datainnsamling og adgang til felten.....	14
3.3 Utvalg av informanter.....	15
3.4 Beskrivelse av gjennomføring.....	16
3.5 Analysearbeid.....	17
3.6 Kvalitetsvurdering.....	18
3.7 Etske retningslinjer.....	18
4.0 Presentasjon av funn og drøfting.....	20
4.1 Prosessen fram mot en samlingsstund.....	20
4.2 Fra impuls til musikal.....	22
4.3 Den musikalske samlingsstunden.....	24
4.4 “Det rister i kroppen av glede”.....	25
5.0 Oppsummering og konklusjon.....	28
6.0 Litteraturliste:.....	30
7.0 Vedlegg.....	32
7.1 Vedlegg nr. 1: Informasjons- og samtykkeskjema.....	32

7.2 Vedlegg nr. 2: Intervjuguide.....34

1.0 Innledning

1.1 Valg av tema og aktualitet

Musikk er for både meg og veldig mange andre i verden noe unikt. Musikk kan for eksempel sammenlignes med en nøkkel, som åpner en dør til en verden av følelser og opplevelser. På samme måte som en nøkkel åpner en låst dør, kan musikken åpne opp en del av oss som ellers kanskje ville vært avstengt. Musikken har den egenskapen at den kan bringe glede, inspirere, begeistre, trøste og røre oss, på en måte som ord ikke kan alene. På samme måte som en nøkkel er uunngåelig for å låse opp en dør, er musikken uunngåelig for å åpne opp og uttrykke følelser og opplevelser. Musikk er derfor noe jeg vil se nærmere på, og mer spesifikt musikkglede hos barn. Musikkglede er veldig aktuelt i barnehagen, rammeplanen sier blant annet at personalet skal *“motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk...”*

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 52).

Musikk er for meg helt essensielt, jeg lytter til musikk hver dag, og kjenner på mange ulike følelser og opplevelser. Jeg har også vært i barnehageyrket et par år, og sett at musikk for barn er også veldig viktig. Det kan være en arena hvor de har muligheten til å kjenne på følelser og opplevelser med det musikken har å by på. Musikken kan være noe alle kan kjenne seg igjen i, et sted hvor vi kan koble av og kjenne på glede. Kulset beskriver dette godt: *“Mange kan kanskje kjenne igjen beskrivelsen av at musikken kan oppleves som en god venn som aldri svikter...”* (Kulset, 2021, s. 91). Det er slik både jeg og mange andre føler det. Musikk er derfor det temaet jeg synes er svært interessant og har valgt å utdype i denne oppgaven.

1.2 Valg av problemstillingen

Helt siden jeg valgte fordypning i musikk, drama og kunst & håndverk, visste jeg at jeg hadde et ønske om å skrive denne oppgaven om musikk. Jeg har gjennom praksis i barnehager observert mye glede hos barn av musikk. Derfor kom jeg på en idé om at jeg hadde lyst til å skrive en oppgave rundt musikkglede i barnehagen. I min første praksisperiode fikk jeg muligheten til å lede en samlingsstund, hvor jeg valgte å ta fram ukulele og synge sammen med barna. Den gleden som lyste opp i øynene, latteren og smilene deres gjorde meg utrolig glad. Når jeg så tilbake på den tida, gjorde det at jeg fikk en inspirasjon til å skrive denne oppgaven om musikkglede i samlingsstund.

Jeg har gjennom både arbeid og praksis i barnehager observert barnehager som både tar i bruk og ikke tar i bruk samlingsstunder. Noe som gjorde meg nysgjerrig. Hvorfor burde vi barnehagelærere ta i bruk samlingsstund i barnehagehverdagen? I de barnehagene som tok i bruk samlingsstund, fikk jeg muligheten til å se hvor mye glede og opplevelser det kan by på. Bare de små artige øyeblikkene i samlingsstund, de små spontane øyeblikkene, som skaper noe helt spesielt. Gallefoss kaller dette de magiske gledes øyeblikkene (Gallefoss, 2022, s. 46). Derfor har jeg med denne oppgaven lyst å se nærmere på hva barnehagelærere vektlegger for å skape disse øyeblikkene. Derfor blir min problemstilling:

“Hva vektlegger barnehagelærere for å skape musikkglede hos barn i samlingsstund?”

2.0 Teori

Gjennom denne delen av oppgaven skal jeg legge fram ulike perspektiver på teori som er relevant for funn og drøftingsdelen. Jeg kommer til å gå nærmere inn på ulike temaer i løpet av dette kapitlet. Blant annet teorier fra Gallefoss og Sæther, som begge beskriver viktigheten rundt musikkglede i barnehagen.

2.1 Hvorfor musikk i barnehagen?

Det finnes veldig mye musikk i verden. Det er mange ulike sjanger, melodier, rytmer, rim og regler, og sanger. Men hvorfor blir musikken tatt i bruk i barnehagen? Når det kommer til musikk i barnehagen blir det fort tilknyttet arbeid med språkopplæring og sosial kompetanse. Men å ta i bruk musikken i barnehagen kan også ha flere positive virkninger. Angelo (2012) hevder at å jobbe med musikk i barnehagen kan bidra til arbeid med barns opplevelser og følelser. Hun sier også at musikken bidrar til fellesskap, trivsel og glede (Angelo, 2012, s. 120). Det er ulike syn på hva dette fagområdet musikk kan bidra med i barnehagen. Uansett er det et veldig sentralt fagområde som er med på å tilføre masse positivt inn i barnehagen. Det er også en årsak til at musikk også preger rammeplanen. Rammeplanen sier blant annet at vi som barnehagelærere skal: *“motivere barna til å uttrykke seg gjennom bruk av musikk (...)”* (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 51). Derfor kan det være viktig at vi gir rom for

musikken i barnehagen. Enten det dreier seg om en planlagt musikkaktivitet eller spontane sangstunder, så lenge musikken får rom til å utfolde seg i barnehagen.

2.2 Musikalsk samlingsstund

Den musikalske samlingsstund kan være et viktig sted for barna hvor de kan være seg selv og slippe seg fri. Sæther (2012) skriver at samlingsstunden kan være preget eller påvirket på ulike måter. Blant annet kan barna få ulike inntrykk i løpet av dagen sin i barnehagen, eller noe som skjer hjemme som kommer til uttrykk i en samlingsstund. Da er det viktig at vi har gode voksne som kan spille på dette inn i samlingsstund. De voksne gjør om barnas impulser og legger til rim og regler, sanger og rytmer (Sæther, 2012, s. 79). De spiller på barnas premisser inn i samlingsstund, slik at barna får være med og være engasjerte inn i den musikalske samlingsstunden. Dette kan også hjelpe barna til å være mer aktiv i samlingsstund, når det er de som er med på å styre samlingsstunden, forteller Sæther (Sæther, 2012, s. 79).

2.3 Musikksamlinger og felleskap

Musikken kan være en god bidragsyter til å skape fellesskap i barnehagegruppen. Den bringer både barn og voksne sammen og barnehagen kan føle seg som en helhet. Gallefoss (2022) skriver at det å dele oppmerksomheten i samlinger kan bygge relasjoner mellom barna, og barn og voksne. Det er essensielt med at alle får oppmerksomhet, hvor både barn og voksne er i samspill og bidrar til et godt fellesskap i musikksamlinger (Gallefoss, 2022, s. 26). Gallefoss (2022) forteller videre at som voksen er det viktig at vi trekker inn alle barna i samlingsstund. Vi setter i gang en samlingsstund hvor fellesskapet i gruppen blir sentralt. Det blir gitt rom for at alle barna kan delta og få oppmerksomhet i samlingsstunden. Både enkeltbarnet, gruppen og fellesskapet blir en del av musikksamlingen. Hvor det legges til rette for gode, trygge og morsomme rammer (Gallefoss, 2022, s. 33).

Ruud (2013) forteller at når du spiller musikk eller synger sammen med andre kan du oppnå en sterk tilknytning til en fellesskapsfølelse. Du er ikke alene om å synge, du synger sammen med andre og du blir revet med av fellesskapet. Du blir en del av fellesskapet og din lille stemme blir en del av den store stemmen sammen i en musikksamling. Selv om du kanskje synger feil eller litt surt, er det fortsatt gøy å være med sammen med de andre stemmene (Ruud, 2013, s.187).

Kulset (2021) skriver at i samlingsstunden synger vi sammen med barna. Når vi gjør dette så frigjøres en økt mengde med oksytocin i hjernen vår. Dette er et hormon som kalles "kosehormonet". Kulset i sin bok forteller at dette hormonet er med på å gi oss en følelse av å være avslappet, trygge, ivaretatt og ikke minst glade, og gjør at vi føler oss som en del av et fellesskap (Kulset, 2021, s.62).

2.4 Musikk og følelser

Når vi voksne setter på en glad sang, blir vi gjerne i godt humør og synger med. Er vi i litt triste eller i et avslappet humør, så setter vi gjerne på en litt roligere og melankolsk sang, og sitter og lytter. Poenget er at musikk er et godt verktøy for å komme i stemning på og kjenne på følelser, det er blant annet noe Gallefoss (2022) snakker om. Hun skriver at gjennom å ta i bruk musikk og sang i barnehagen er det med å skape følelser hos barna. Setter du på en sang som barna liker så kan du se gleden lyse opp i øynene deres (Gallefoss, 2022, s. 49). Barna påvirkes ut i fra hvilken type sang du setter på, vi mennesker generelt påvirkes av hvilken type musikk vi lytter til.

Gallefoss (2022) forteller videre at den såkalte gleden kan komme og gå i små øyeblikk. Barna kan oppleve små gledes øyeblikk i løpet av dagen i forbindelse med musikk. Det kan være den lille gleden når de får bestemme den neste sangen som synges, eller når de får prøve å spille på instrumentet du har tatt fram i samlingsstund. Det kan også være den spontane gleden når du sitter på fanget og synger sammen med en voksen. De små magiske øyeblikkene kan være med å bringe masse glede inn i en musikalsk barnehagehverdag (Gallefoss, 2022, s. 51)

Musikk kan også knyttes til estetikken. Sæther (2012) skriver at musikkestetikk handler om tilknytningen mellom det menneskelige følelsesregisteret og musikken. Mer konkret handler estetikken om sanseopplevelser og kunnskap om sansene våre. Barna skal få opplevelser som kan gi inntrykk, og få uttrykke seg estetisk gjennom kunst møter i barnehagen. Barna må få en mulighet til å kjenne på følelser og forstå følelser (Sæther, 2012, s. 18). Estetikk har en viktig plass i barnehagen på grunn av at barna skal ha en mulighet for å få uttrykke sine følelser gjennom for eksempel musikk. Det står blant annet i rammeplanen at gjennom arbeid med kunstfagene skal barnehagen bidra til at barna får bearbeide sine inntrykk gjennom

møter med kunst, kultur og estetikk (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 51). Barnehagen kan derfor være en arena for barna for både å få inntrykk og for å få prøve å uttrykke seg innen musikk.

2.5 Humor og glede

Glede er en av våre mange emosjoner som påvirker personligheten vår. Hungnes (2008) forteller i sin masteroppgave om Carrol Izard sine teorier på "Human emotions". Hun forteller at glede er en av våre grunnemosjoner. Teoretikere og forskere har sett nærmere på dette, og har kommet fram til at glede er ikke noe du kan anstrenge deg selv til å oppleve. Glede er derimot noe som oppstår spontant eller uventet i de fleste tilfeller (Hungnes, 2008, s. 27).

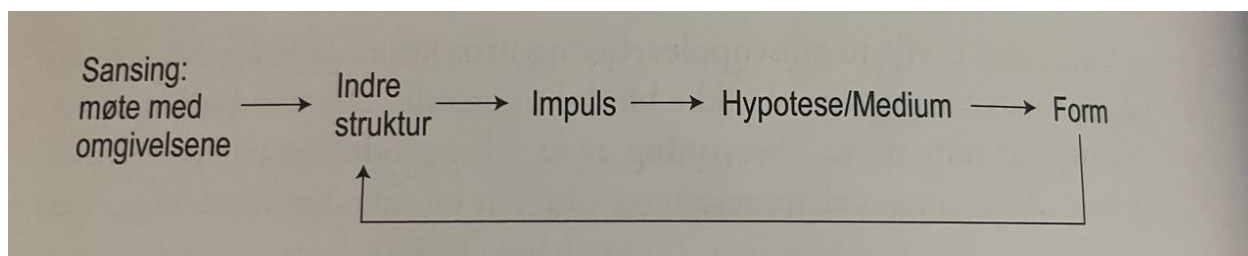
Hungnes (2008) forteller videre om glede, og trekker fram Ernest Schachtel sin perspektiver på glede. Vi skiller gjerne mellom to typer glede. Den ene gleden kaller Schachtel den magiske glede. Det er en glede som gir uttrykk for en passiv følelse, hvor en person opparbeider seg store forventninger gjennom et ønske. Når dette ønsket blir oppfylt tror personen at verden vil endre seg rundt hen. Alt vil på magisk vis bli bedre. Det er noe urealistisk med en slik antakelse (Hungnes, 2008, s. 27). Den andre formen for glede derimot handler om virkelig glede. Det er i motsetning til magisk glede, en glede du ikke er avhengig av å få oppfylt et ønske. Den virkelige gleden i motsetning til den magiske gleden er at du ikke baserer deg på en passiv forventning, men den baserer seg på en aktivitet som pågår, og som er virkelig. Den virkelige gleden kan oppstå i hverdagslige situasjoner, som for eksempel når barn leker seg (Hungnes, 2008, s. 28).

Hungnes (2008) forteller også om humor, hun beskriver at glede og humor blir ofte nevnt i forbindelse med hverandre. Hun viser til Frode Søbstad sin bok om glede og humor (2006) og forteller at humor blir ofte uttrykt med latter eller smil. Latter har en nær tilknytning til humor, men det finnes mange former for latter. Jeg vil trekke fram en form for latter som Hungnes (2008) skriver om i forbindelse med min oppgave. Det er den humoristiske latteren. Denne latteren benytter vi oss av når vi synes noe er morsomt (Hungnes, 2008, s. 30). For eksempel i forbindelse med at noen sier noe morsomt, eller vi ser barnehagelærer gjøre noe morsomt.

2.6 Inntrykk og uttrykk

Estetikk er som nevnt det å lære og forstå vårt kroppslige og følelsesmessige register. Sæther (2012) forteller videre om dette og beskriver at estetiske prosesser bygger videre på det, men handler mer om forholdet mellom inntrykk og uttrykk. I praksis vil det si at det bygger på de følelsesmessige, sanselige og kroppslige erfaringene knyttet med det kognitive. Det handler om oppfatningen og forståelsen av å gjennomføre (Sæther, 2012, s. 170). Dette knyttes også sterkt til rammeplanen, hvor barns inntrykk og uttrykk er nevnt flere ganger. For eksempel skal vi gjennom fagområdene kunst, kultur og kreativitet, la barn få muligheten til å bearbeide inntrykk gjennom ulike møter med kunsthagene. Barna skal også få muligheten til å uttrykke seg estetisk gjennom arbeidet med dette fagområdet (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 51). Derfor kan det å jobbe med estetiske prosesser i barnehagen være essensielt for muligheten til å ta til seg inntrykk og gi uttrykk. Sæther (2012) forteller videre at det å jobbe med estetiske prosesser i forbindelse med samlingsstund eller andre aktiviteter kan være en god måte. Det er ikke nødvendigvis det ferdige resultatet som har fokuset, men prosessen på veien dit (Sæther, 2012, s. 171).

Sæther (2012) trekker blant annet fram i sin bok "Barnet og musikken" Malcolm Ross og Rober Witkin sin modell for den kreative prosessen (Sæther, 2012, s. 172).

Figur 1. Den kreative prosessen (Sæther, 2012, s. 172).

Sæther (2012) henviser til bildet og forteller at, Malcolm Ross er en dramapedagog og forsker, og sammen med Rober Witkin har de utviklet en modell sammen. Denne modellen er delt inn i fire ulike faser som vi kan se på bildet. Indre struktur, impuls, hypotese/medium og form. Den første fasen handler om indre struktur. Ross er den som kaller dette for indre struktur, men mer konkret handler det om å legge til rette for å gi barn opplevelser. Det går ikke an å forberede seg på barns opplevelser, men du kan legge til rette for ulike aktiviteter som kan bidra til opplevelser. Barnehagelærer får en sentral rolle her, hvor hen kan legge til

rette for aktiviteter eller samlingsstunder som kan bidra til å gi barn et økt inntrykk. I forbindelse med ulike kunstmøter som kan bidra til nysgjerrighet, fantasi eller generelt gi rom for undring hos barna (Sæther, 2012, s. 172).

Den neste fasen tar for seg impuls. Hvor følelsene og opplevelsene fra barna kommer til uttrykk gjennom at de gir en impuls til de voksne. Det er selve impulsen som starter opp hele prosessen. Da er barnehagelæreren sin jobb å ta med seg barnas uttrykk for å jobbe videre med den (Sæther, 2012, s. 172).

Den tredje fasen blir da hypotese/medium. Hvor impulsen får mulighet til å uttrykke seg gjennom et medium. Det å uttrykke seg gjennom for eksempel musikk, ord og toner, er hva det menes med medium (Sæther, 2012, s. 173).

Sæther (2012) forteller at den fjerde og siste fasen i Ross sin modell handler om form. Altså det ferdige produktet basert på impulsen. I løpet av denne prosessen kan både impulser forsvinne og det kan dukke opp nye, noe som kan påvirke det endelige sluttproduktet. Arbeid med slike estetiske prosesser kan påvirke barna til å få nye inntrykk og uttrykk gjennom hele prosessen. Noe som gjør dette til en potensielt uendelig prosess (Sæther, 2012, s. 173). Derfor er ikke sluttproduktet det viktigste med dette, men selve prosessen og aktiviteten rundt det. Det er det som gir barna estetiske erfaringer med dette fagområdet. Det bidrar også til at barna får være en del av hele prosessen og at det tilrettelegges musikkaktiviteter basert på deres impulser. Noe som kan gjøre at barna kjenner på en god følelse og glede rundt en slik prosess (Sæther, 2012, s.173).

2.7 Voksenrollen

Det å ha gode voksne som er villig til å legge til rette for gode samlingsstunder og musikalske aktiviteter kan være viktig i barnehagen. Gallefoss (2022) skriver at personalet i barnehagen kan være svært forskjellige, noen er veldig aktive og setter i gang med musikalske aktiviteter og samlingsstunder. Mens andre kan være litt tilbaketrukne. Alikevel har alle en rolle. Det kan være den aktive assistenten som setter i gang med samlingsstunden eller det kan være den litt sjenerte barnehagelæreren som sitter med et barn på fanget (Gallefoss, 2022, s.53).

Gallefoss forteller også om at det kan være enkelte i personalet som kan føle en viss uro når det kommer til å ha samlingsstunder. I samlingsstunder kan det hende at noen føler en viss uro ved at man føler at man må prestere. Du føler deg kanskje litt stirret ned og ukomfortabel. Men samtidig kan det også gi følelser som glede og moro. Det oppleves ulikt fra person til person. Hvis det oppleves vanskelig når det er din tur til å ha samlingsstund burde du kanskje stå over, fordi det kan skape litt uro og tvil i barnegruppa. Det å være engasjerende og delta sammen med barna kan være med på å skape stor glede og begeistring for dem. Det viktigste er å tørre å prøve (Gallefoss, 2022,s. 54).

2.8 Medvirkning

Når det blant annet kommer til å spille på barnas premisser i barnehagen, så er barns medvirkning et sentralt begrep. Rammeplanen skriver at begrepet omhandler blant annet at barnehagelærere skal være bevisst på barna sine uttrykksformer. Vi skal som barnehagelærere være observante og ta barna sin stemme på alvor. Vi skal la barna få være med å påvirke barnehagehverdagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27). Barnehagelærer skal som nevnt være observante og derfor er en viktig del av arbeidet for en barnehagelærer, å inkludere sine observasjoner inn i planlegging av aktiviteter eller samlingsstund. Kristiansen (2019) skriver at det er helt essensielt som barnehagelærer å observere blant annet barns lek. Gjennom leken skjer det mye som barna kjenner en glede i. Da er det viktig med observante voksne som tar med seg dette videre inn i planlegging (Kristiansen, 2019, s.55). Hvis vi snakker litt mer generelt, så kan det også være observasjoner av musikk som tas i bruk av barna. De ulike observasjonene de voksne gjør seg kan de da ta med inn i planlegging av for eksempel gjennomføringen av samlingsstunder.

2.9 Musikkdidaktikk

Angelo (2012) forteller at musikkdidaktikk handler om å ta beslutninger for å legge til rette for best mulig musikkpedagogisk virksomhet. Det handler blant annet om å veie opp hva slags forutsetninger, betingelser og overveielser man må gjøre i forbindelse med eventuelt samlingsstund. Den voksne planlegger og legger til rette for et musikkopplegg de mener kan egne seg for barna (Angelo, 2012, s. 139). En slik type didaktisk tenkning innenfor musikkarbeid i barnehagen kan bidra til mye positivt. Barnehagelæreren får et oversiktsbilde ved hjelp av didaktisk tenkning i et slikt arbeid.

Hanken og Johansens (2021) skriver i sin bok om Bjørndal og Lieberg sin relasjonsmodell fra 1978. Denne modellen er et veldig nyttig hjelpemiddel inn mot planlegging av forskjellige typer musikkarbeid og pedagogisk virksomhet. Denne modellen tar forhold til alle de viktigste faktorene, samtidig som den ser sammenhengen til hverandre, og i relasjon til hverandre. Derfor blir den kalt relasjonsmodellen. Punktene i denne modellen er elev- og lærerforutsetninger, vurdering, innhold, metoder, rammefaktorer og mål. Det er også sentralt at man ikke må konsentrere seg om kun en eller to punkter, men se punktene sammen inn i planleggingen. Da har du en god mulighet til å planlegge en best mulig musikkaktivitet som kan by på mye trivsel og glede (Hanken & Johansen, 2021, s. 161).

3.0 Metode

I dette metodekapitlet skal vi se nærmere på hvilken metode jeg har valgt å anvende og hvorfor. Kvalitativ eller kvantitativ metode? En kvalitativ forskningsmetode vil være med på å ha en åpen samhandling mellom forskere og informanter. Hvor det vektlegges mer på samtalen om empiri, meninger og opplevelser, enn data i form av tall eller tekster. Den kvalitative studien preges i stor grad av å jobbe med empiri. Altså er erfaringer informantene har opparbeidet seg gjennom årene (Tjora, 2012, s.18). Begge forskningsmetodene har sine fordeler basert på hvilken problemstilling du velger å ta utgangspunkt i. For å oppnå et bredt sammensatt forskningsspekter, vil en sammensetning av kvalitativ og kvantitativ forskning være positivt. Dette vil da si at det kan egne seg å ta i bruk begge metodene. Kvalitativ eller kvantitativ metode vil egne seg ut i fra hvilken problemstilling du har tatt utgangspunkt i (Tjora, 2012, s. 18).

3.1 Valg av metode

I mitt tilfelle og basert på min problemstilling "Hva vektlegger barnehagelærer for å skape musikkglede hos barn i samlingsstund?" har jeg valgt å gå for kvalitativ metode forskning. Når det kommer til å velge kvalitativ forskning i stedet for kvantitativ forskning, så kommer det ned til hvordan informasjon som egner seg å hente inn til problemstillingen min. Tjora (2012) forteller i sin bok om Robert Dingwall sine argumenter for observasjon. Han peker på at det å arbeide med observasjon kan først og fremst gi oss tilgang til sosiale situasjoner, hvor de involverte ikke først har tolket. Det igjen kan man få tilgang til ved et intervju i ettertid. Dingwall påpeker at gjennom observasjon så har vi en mulighet til å skaffe oss kunnskap om

den intersubjektive konstruksjonen av virkeligheten på. Dette i hovedsak at man observerer og derfor har vi ikke noe annet valg enn å lytte og se (Tjora, 2012, s. 46).

Ved å ta i bruk intervju så handler det ikke bare om informantene, men også om å forstå deres sammenhenger utover dem som individer. Dette kalles institusjonell etnografi, og fokuserer på informantenes sosiale relasjoner, føringer og hverdags erfaringer knyttet til deres arbeid i barnehagen (Tjora, 2012, s. 106). Med tanke på min problemstilling så er jeg ute etter empiri fra barnehagelærerne. Dette for å se nærmere på hva de vektlegger, og deres erfaringer gjennom årene med denne problemstillingen.

3.1.1 Innsamlingsstrategi

På bakgrunn av mitt valg av metode vil min innsamlingsstrategi være å ta i bruk intervju og observasjon. Begge disse metodene egner seg godt for å kunne hjelpe meg å finne svar på min problemstilling. Observasjon er en studie som blir tatt i bruk for å se nærmere på hvilke naturlige situasjoner mennesker møtes i. Det er til for å se hvordan de oppfører seg i ulike situasjoner. Det kan også lønne seg å ta med disse observasjonene inn i en samtale i ettertid. For å snakke om ulike funn som er arbeidet fram av forskeren (Repstad, 2007, s.33). Observasjon som en metode vil da være best mulig for problemstillingen min når jeg har endt opp med å fokusere på et avgrenset område. Slik at jeg kan belyse problemstillingen min på best mulig måte.

Observasjoner vil sammen med et intervju egne seg som min strategi inn i dette forskningsarbeidet, når de to metodene bygger på hverandre. Å gjennomføre et intervju, som supplement til observasjonene, vil kunne gi meg innsikt i informantenes refleksjoner og opplevelser. Dette kan bidra til å skape en dybde i forskningsarbeidet (Tjora, 2012, s. 105).

3.2 Planlegging av datainnsamling og adgang til felten

I min planlegging av datainnsamling før feltarbeidet måtte jeg gjøre noen valg. Jeg valgte som sagt å gå for en kvalitativ forskningsmetode, og da altså intervju og observasjon. Når valget ble tatt, startet jeg arbeidet med en hensiktsmessig intervjuguide. Jeg tok i bruk en fokusert intervjuguide som var inspirert av Tjora (Tjora, 2012, s. 130). Hvor intervjuet startet med å stille noen generelle åpnings spørsmål, for å så gå mer konkret inn på hva jeg ønsket å finne ut av. Jeg hadde et semistrukturert intervju hvor jeg hadde gjort klart spørsmålene. I

tillegg til spørsmålene hadde jeg også gjort klart stikkord for mulige oppfølgingsspørsmål. For eksempel om de hadde noen praksisfortellinger, erfaringer eller noen eksempler de ønsket å dele til spørsmålet.

Når jeg gjorde klar en plan for hva jeg ville at problemstillingen min skulle være, var fokuset først på musikkglede. Men ganske raskt fant jeg ut at jeg ville snevre inn enda mer, og dermed endte opp på at jeg ville se nærmere på musikkglede i samlingsstund. Da vil en observasjon være mest hensiktsmessig for min problemstilling. Jeg planla også å ikke være deltakende i observasjonen, jeg ville sitte utenfor å observere hvordan barnehagelærerne gjennomførte samlingsstunden med tanke på musikkglede. En ikke-deltakende observasjon har som hovedoppgave å konsentrere seg kun om observasjonen og ikke selv er deltakende. Det gjør at det blir en høyere kvalitet på observasjonen, når observatøren ikke har andre oppgaver å konsentrerer seg om samtidig (Frønes, 2019, s.42).

Før jeg tok kontakt med en barnehage ordnet jeg klart informasjon og samtykkeskjema. I det skjemaet sto det litt informasjon om hva jeg ønsket å oppnå med dette besøket og hva mitt prosjekt gikk ut på. Barnehagen som jeg tok kontakt med i forbindelse med dette forskningsprosjektet var en barnehage jeg kjenner relativt godt, noe som gjorde det lettere for meg å få tilgang til felten. Jeg viste også at de har en god del samlingsstunder som var preget av musikk, og det var hovedårsaken til at jeg tok kontakt med dem først. Jeg tok kontakt med styrer i barnehagen og spurte om det var mulig å gjennomføre et slikt arbeid hos dem. Etter at de hadde sagt ja til å delta, sendte jeg informasjon og samtykkeskjema til dem.

3.3 Utvalg av informanter

I form av utvalg av informanter valgte jeg en strategisk framgang. En av hovedreglene når det kommer til valg av informanter, handler om å velge informanter som kan uttale seg og reflektere rundt det valgte temaet (Tjora, 2012, s.145). Jeg valgte den barnehagen på bakgrunn av at jeg visste det ble tatt i bruk mye musikk i samlingsstunder. De to jeg valgte å intervjuer har også ulike erfaringer når det kommer til å ta i bruk musikk i barnehagen. Den ene informant er en assistent med femten års erfaring, mens den andre er en nyutdannet barnehagelærer med to års erfaring. Jeg visste på bakgrunn av valget mitt at jeg kom til å få dekket et bredt spekter innenfor intervjuet mitt. Begge informantene mine har også en stor del

av ansvaret for å planlegge og legge til rette for samlingsstundene, så jeg visste at de ville ha mye å dele rundt min problemstilling.

3.4 Beskrivelse av gjennomføring

Når hele planleggingsprosessen var ferdig satte jeg i gang med intervju og observasjon. Starten av intervjuet kan være avgjørende for resten av intervjuet. Før intervjuet vil intervjupersonen gjerne ha en forståelse for hva som kommer. Slik at de kan føle seg avslappet og snakke fritt rundt opplevelser og følelser sammen med meg som intervjuer. Det er også veldig sentralt at intervjueren er interessert og viser oppmerksomhet, slik at det skapes en god kontakt med informanten, og hen kan være komfortabel i intervjusituasjonen (Kvale & Brinkmann, 2009, s.141). Da jeg ankom barnehagen tok jeg kontakt og hilste på mine informanter. Vi hadde en samtale på forhånd av intervjuet hvor vi gikk gjennom informasjon- og samtykkeskjema. Jeg besvarte noen av deres spørsmål og forklarte litt nøyere hvordan jeg ønsket det. Det gjorde det lettere for dem å forstå hva hele denne prosessen gikk ut på når vi gikk inn i intervju. Jeg valgte å intervju begge personene samtidig, slik at de hadde mulighet til å utfylle hverandre. Jeg hadde også med meg en medstudent som tok notater, slik at jeg kunne konsentrere meg om å holde en samtale med dem og diskutere rundt spørsmålene jeg stilte. Dette bidro til at alle var fornøyde med hele intervjuprosessen. Jeg fikk stilt alle de planlagte spørsmålene mine, pluss at jeg hadde noen oppfølgingsspørsmål som jeg fikk gode svar på. Alle parter virket komfortable og jeg fikk mye datamateriale jeg kunne arbeide ut fra i analysen.

Før jeg gjennomførte intervjuet startet jeg opp med en av to observasjoner som jeg gjennomførte. Jeg fikk mulighet til å være med å observere en grundig planlagt samlingsstund og en litt planlagt samlingsstund. Begge disse to observasjonene var veldig preget av musikk. I den første observasjonen hadde de to informantene mine ordnet en liten musikal sammen med barna. Hvor hver av barna hadde fått en helt egen rolle i musikalen. Den andre observasjonen var en litt planlagt samlingsstund. De tok fram et lykkehjul med masse forskjellige sanger og utfordringer. Det gikk på rundgang sånn at alle barna kunne få prøve å spinne hjulet, landet det på en sang, så sang de sammen. Om den landet på en utfordring, så måtte de gjøre utfordringen. Dette bidro til at jeg fikk mye datamateriale jeg kunne ta med meg inn i analysearbeidet.

3.5 Analysearbeid

Inn mot analysen av det innsamlede datamaterialet, valgte jeg å benytte meg av Tjora (2012) sin stegvis-deduktive induktive metode. Den tar for seg en hel prosess hvor du jobber fra empiriske data til konsepter/temaer som du knytter til teori. Denne modellen kan jobbes med begge veier, du jobber induktivt når du knytter din data mot teori, og jobber deduktivt når du sjekker teori opp mot det empiriske (Tjora, 2012, s. 175). Jeg valgte da en systematisk måte å analysere datamaterialet mitt på. Med at jeg tar for meg mine empiriske datamateriale og knytter det opp mot teorien min.

Jeg startet først med å bearbeide min empiriske rådata. Jeg satte spørsmålene mine inn i en tabell og satte svarene ved siden av for å få en systematisk oversikt over alt. Jeg renskrev også notatene mine fra intervjuet ettersom jeg ikke benyttet meg av lydopptak. Videre kodet jeg det behandlede datamaterialet og plasserte det inn i en ny tabell. Hvor jeg gjorde en såkalt sorteringsbasert koding, hvor jeg satte opp generelle temaer intervjuet handlet om og sorterte inn intervju svarene mine. Tjora (2012) forteller at problemet med en slik kodings metode er at du ikke får med deg alt informanten sier og snakker om (Tjora, 2012, s. 182). Derfor kan en tekstnær koding egne seg for videre arbeid. Gjennom at du beskriver mer i detalj hva som faktisk kommer fram i intervjuet. Denne måten å kode på gjør at du får fram flere detaljer og flere interessante aspekter fra intervjuet (Tjora, 2012, s. 184). Jeg benyttet meg av en blanding av disse to kodings metodene.

Dette gjorde at jeg hadde en kodestrukturert empiri, noe som gjorde at jeg kunne starte å jobbe med å kategorisere kodene mine. *“Som hovedregel vil kategoriene danne utgangspunkt for hva vi vil ha som hovedtemaer i analysen.”* (Tjora, 2012, s.185). Ut fra de ulike kodene jeg hadde arbeidet fram, basert på empirien, lagde jeg ulike temaer. Da kunne jeg begynne å se nærmere på disse for å knytte dem opp mot teori. Da startet jeg arbeidet med å utvikle ulike konsepter, som handler om å trekke fram de ulike empiriske funnene, som danner et grunnlag for utformingen av selve produktet (Tjora, 2012, s. 187). Her får teorien en større styring og det virkelige arbeidet startet med å knytte hovedtemaene mine mot teorien (Tjora, 2012, s. 186).

Gjennom hele analyseprosessen hadde jeg både en induktiv og deduktiv holdning. Jeg gikk litt fram og tilbake, og så på empirien min opp mot teorien, og teorien opp mot empirien min.

Jeg knyttet også underveis observasjonene mine inn i hva informantene mine sa, og knyttet det også opp mot temaene mine som kommer fram i funn og drøfting.

3.6 Kvalitetsvurdering

Kvalitetsvurdering eller metodekritikk handler om å vurdere mine studier sin kvalitet i form av reliabilitet. Med reliabilitet menes det hvordan jeg har fått tilgang på mine datamaterialer og hvordan jeg har jobbet med det (Thagaard, 2018, s. 188). Dette er med på å vise om mine studier styrkes eller svekkes med tanke på kvaliteten på datamaterialet. Med tanke på hvordan jeg har presentert og hvordan jeg har jobbet med å samle inn datamaterialet, er det med å styrke oppgavens pålitelighet. Jeg har også lagt frem tidligere i teksten at jeg har gjennomført et intervju med to personer, en assistent og en barnehagelærer. Jeg har i tillegg nevnt at jeg har gjennomført to ulike observasjoner, hvor begge ga meg ulike blikk inn i samlingsstund. Noe som har gjort at jeg kan se samsvar i både informantenes grunnsyn og deres praksis.

I mitt intervju valgte jeg å ikke ta i bruk lydopptak, det var på grunn av at jeg valgte å benytte meg av en sekretær som tok notater for meg underveis i intervjuet. Hvis du tar i bruk intervju som metode så styrkes troverdigheten gjennom å ta i bruk lydopptak (Thagaard, 2018, s. 111). Dette er med på å svekke oppgavens troverdighet, med tanke på at jeg ikke har tatt i bruk lydopptak. Noe som styrker oppgavens troverdighet i innsamlingen er hvordan metode jeg har tatt i bruk i undersøkelsen min av problemstillingen. Dette handler om validitet, hvor det knyttes til at kvalitative studier har sin troverdighet og overførbarhet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 276). Som nevnt har jeg tatt i bruk kvalitativ metode, dette har jeg tatt i bruk på grunn av at jeg ønsket å gjennomføre intervju og observasjon. Med tanke på problemstillingen min så egner en kvalitativ forskningsmetode seg på grunn av at det legges mer vekt på samtalen mellom forskere og informanter. Hvor samtalen om empiri, meninger og opplevelser er viktigere enn data i form av tekster og tall (Tjora, 2012, s.18). Mitt kjennskap til informantene mine og at de var trygge på meg i intervjuet er med på å styrke troverdigheten. Oppgavens troverdighet styrkes også med tanke på at jeg var med å gi god informasjon i forkant av intervjuet.

3.7 Etske retningslinjer

Den generelle etikken når det kommer til intervju er knyttet til anonymisering av informantene, når det kommer til å legge frem dataen av intervjuet. Viktigheten rundt å

anonymisere informantene så de ikke kan komme til skade, når det eventuelt utarbeides følsomme temaer. (Tjora, 2012, s. 159) I forbindelse med mitt intervju gikk vi ikke inn i veldige følsomme temaer. Men jeg informerte informantene mine på forhånd, under og etter intervjuet, at de kunne trekke seg når som helst fram til innleveringsfrist om de følte for det. De ble også informert om at de kom til å bli anonymisert i teksten, og alt datamaterialet kom til å bli anonymisert i forbindelse med oppgaven. Som forskere er det viktig å informere informantene på forhånd, når det kommer til at de kan trekke seg når som helst om de skulle ønske det. Og at de kommer til å bli anonymisert i forbindelse med det de sier. (Tjora, 2012, s. 160) Det ble også før intervjuet og observasjon gitt ut et informasjons- og samtykkeskjema, som ga informantene et innblikk i hva min forskning gikk ut på. Der fikk de informasjon om hva jeg ville snakke om og hva jeg ønsket å se nærmere på.

4.0 Presentasjon av funn og drøfting

Gjennom denne delen av oppgaven skal vi se nærmere på mine funn og knytte det opp til teorien jeg har gjort rede for i teoridelen. Vi skal også i dette kapitlet drøfte hvordan problemstillingen min besvares ut i fra de ulike funnene.

“Hva vektlegger barnehagelærer for å skape musikkglede hos barn i samlingsstund?”

De ulike funnene er i hovedsak hentet fra observasjonene mine, hvor intervjuet kommer som et supplement til observasjonene. Gjennom denne delen kommer jeg til å henvise til informantene mine som informanter A og B, dette er for å bevare deres anonymitet.

Gjennom denne prosessen hadde jeg et ønske å se nærmere på barnehagelærere og de voksne inn i samlingsstunder. Jeg ønsket å få et innblikk i hva de gjør og tenker når de legger opp til samlingsstunder som inneholder musikkglede. De ulike funnene jeg kommer til å presentere i denne oppgaven er plukket ut og plassert i ulike temaer. Jeg kommer til å presentere de ulike funnene og temaene for å så knytte de til teorien fra teorikapitlet. Dette kommer til å starte opp ulike refleksjoner, hvor jeg kommer til å drøfte min problemstilling.

4.1 Prosessen fram mot en samlingsstund

Noe jeg la merke til når jeg snakket med mine informanter var blant annet deres tankegang inn mot å planlegge en samlingsstund. Informant A kunne blant annet fortelle meg at når de legger opp til samlingsstund så ser de litt på hva som interesserer barna. Hen forteller videre at de går mye rundt og observerer barna gjennom dagen, og er også med på det barna holder på med. Gjennom det får de mye inspirasjon til å lage og prøve ut nye ting i samlingsstund sammen med barna. Malcolm Ross er en dramapedagog og forsker, som sammen med Rober witkin utviklet en modell for den kreative prosessen. Denne modellen tar for seg en måte å tenke på for å legge til rette for ulike aktiviteter for barn. Det som Informant A forteller om er noe av det den kreative modellen til Malcolm Ross blant annet handler om. Barna har fått inspirasjon, enten gjennom noe som har skjedd i barnehagen eller noe på hjemmebane som bidrar til en impuls. Dette plukker barnehagelærerne opp og tar det med inn i planlegging av

sin neste samlingsstund, og det skjer akkurat som Sæther (2012) beskriver om Ross sin modell for den kreative prosessen (Sæther, 2012, s. 172).

Informant B kommer også med et litt mer konkret eksempel på dette. Informanten forteller meg om at de blant annet tok i bruk en sang som inneholdt navnet på et av barna. Dette syntes barna var veldig underholdende og lo masse av. Det barnet som ble sunget om syntes det også var veldig stas å bli sunget om, og virket å kjenne på en glede. Barna gikk rundt og sang på denne sangen, og de ville også ha sin egen sang med i samlingsstunden. Noe som gjorde at de fikk nye impulser fra barna etter at de selv hadde gitt de en opplevelse. De hadde lagt til rette for at barna fikk en indre struktur med følelsene sine. De fikk en estetisk erkjennelse gjennom et møte med inntrykk av denne sangen. Barna uttrykte da glede gjennom dette, noe som de voksne plukket opp, dette skjer i henhold til det Sæther (2012) beskriver om Ross sin modell (Sæther, 2012, s. 171). Vi kan også se dette i tilknytning til rammeplanen. Gjennom ulike møter innenfor dette fagområdet kunst, kultur og kreativitet, skal barna få mulighet til å bearbeide estetiske inntrykk gjennom ulike møter med kunstfagene. Barna skal også få muligheten til å uttrykke seg estetisk gjennom disse møtene (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 51).

Dette kan vi også knytte opp mot det Gallefoss (2022) sier om musikk og følelser. Hun forteller at musikk er et godt verktøy for å komme i stemning og kjenne på følelser. Når vi tar i bruk dette verktøyet i for eksempel samlingsstund kan dette være med å skape følelser hos barna. Setter du på noe som treffer barna så kan du se øynene deres lyse opp av glede (Gallefoss, 2022, s. 49). Ut i fra det informantene forteller kan vi også tolke det dit at det barnet som ble sunget om kjente på en stor glede. Vi mennesker generelt blir påvirket av musikken og kjenner på følelser gjennom den. Musikk har en egen måte å sette følelsene i sving på. Setter du på noe trist eller rolig, vil du kanskje kjenne på en litt mer avslappet stemning. Setter du på musikk med litt rytme, eller i dette tilfelle en artig sang. Så vil du kanskje kjenne på en indre glede og humor. Det kan vi også se opp mot det Hungnes (2008) forteller om glede. Hun viser til Izard sine teorier og forteller at glede er ikke noe du kan anstrenge deg selv for å oppleve. Glede oppleves i de fleste tilfeller gjennom spontane og uventede situasjoner (Hungnes, 2008, s. 27). Barnet i denne situasjonen forventet ikke at en i personalet skulle ta fram en sang om hen sitt navn. Det kom som en positiv og spontan overraskelse for barnet. Barnet som nevnt kjente på en indre glede gjennom at personalet lå til rette for en opplevelse for barnet. Dette er også det vi kaller virkelig glede. Hungnes

(2008) viser videre til Schachtel sine perspektiver på glede. Hvor han forteller at vi skiller mellom to typer glede. Virkelig glede er en av de to perspektivene og denne typen glede kan oppstå gjennom hverdagslige situasjoner (Hungnes, 2008, s. 28) Gjennom samlingsstunden ser vi at barnet fikk muligheten til å kjenne på det gjennom en sang aktivitet i en hverdagslig situasjon. Noe som utløste en virkelig glede hos barnet. Dette i motsetning til magisk glede som handler om en mer passiv følelse, hvor personen eller barnet opparbeider seg store og urealistiske forventninger gjennom en ønsket situasjon (Hungnes, 2008, s. 27).

De voksne i barnehagen tok denne impulsen med videre inn i planleggingen sin. De valgte å ta i bruk et medium med musikk. Begge informantene kunne fortelle at denne observasjonen var inspirasjon til å gjøre en litt større samlingsstund. De forteller at barna viste en stor glede av akkurat denne ene sangen de spilte av. De vektla at dette kunne de gjøre noe mer ut av. Ross forteller blant annet at selve impulsen er drivkraften fram mot startfasen av en slik prosess. Barnehagelærer kan spille på barnas uttrykk og bearbeide det inn mot en samlingsstund, konsert eller forestilling, det forteller Sæther om Ross sin modell (Sæther, 2012, s.172), slik informantene gjorde i form av en musikal. Noe som bringer meg inn på den første observasjonen jeg gjorde.

4.2 Fra impuls til musikal

Denne første observasjonen var en observasjon jeg gjorde før intervjuet mitt. Derfor fikk jeg og informantene noe ekstra å snakke om i intervjuet. De fortalte at de skapte denne ideen ut i fra en impuls fra barna etter at de kom med en opplevelse for dem. Gjennom det fortalte de at de ønsket å prøve ut noe de ikke hadde gjort før, nemlig å lage en musikal ut av det sammen med barna. Når jeg gjorde denne observasjonen hadde de gjort denne typen samlingsstunden et par ganger før. Barna virket å ha en forståelse for hva som foregikk og tok det som en artig musikk lek i samlingsstunden.

Informanten B forteller også at for dem var det viktig at alle skulle få delta i denne musikalen. Alle skulle få en egen rolle å spille i denne musikalen og føle at de var en del av fellesskapet, og kjenne på glede og tilhørighet. Dette kan vi se opp mot det Gallefoss sier om musikkksamlinger og fellesskap. Hun forteller at musikken og de musikalske samlingene er en god bidragsyter til fellesskapet i barnehagen. For å oppnå et godt fellesskap i barnehagen er

det viktig med gode voksne som inkludere alle barna inn i slike aktiviteter (Gallefoss, 2022, s.26). Gjennom slike musikkaktiviteter kan fellesskapet være en essensiell nøkkel for barn å kjenne på inkludering og tilhørighet. Noe som er en bidragsyter til at de får mulighet til å kjenne på glede og oppmerksomhet inn i samlingsstunder. Derfor er det viktig med gode voksne som hjelper barn inn i fellesskapet.

Informant A forteller også om at når de startet opp denne musikalen første gang, var det enkeltbarn som ikke hadde så lyst å bli med og noen som ikke turte å bli med. Hen forteller at de ønsket at alle skulle få muligheten til å delta, så de fant et lite "smutthull" for de som ikke turte å bli med. De foreslo derfor at noe kunne være scenearbeidere, noe som var en veldig viktig rolle, men de trengte ikke å stå helt foran. Informanten forteller at barna syntes det høstes artig ut å ville derfor bli med. Gallefoss (2022) trekker fram at i samlingsstund er det viktig at voksne trekker inn alle barna. Hun snakker om viktigheten rundt fellesskap i samlingsstundene. Personalet har en viktig rolle for at de skal inkludere alle og alle skal få muligheten til å oppleve det å delta og få oppmerksomhet. Det skal legges til rette for gode, trygge og morsomme rammer hvor barna kan kjenne på glede. Enkeltpersoner, grupper og fellesskapet skal alle være en del av musikkens samlingsstund (Gallefoss, 2022, s. 33). De voksne tok til etterretning at noen av barna ikke følte seg helt trygge i denne situasjonen. De la derfor til rette for en annen løsning, noe som gjorde at de kunne delta i trygge og gode rammer. Enkeltpersoner fikk muligheten til å delta i samlingsstunden og fikk gjennom det en mulighet for å kjenne på musikkglede og mestring.

Gjennom observasjonen sto voksne mer på siden, og var hjelper til barna i musikalen. Barna virket å vite hva de skulle gjøre og hva de skulle synge. De voksne sto på siden og var en slags motivator og hjalp barna når de var usikre på hva de skulle gjøre. Det er også noe rammeplanen sier at personalet skal. Den sier blant annet at personalet skal motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, de skal gi de muligheten til å uttrykke seg gjennom varierte uttrykksformer (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.52). Dette er noe de får muligheten til gjennom denne unike samlingsstunden. Barna får uttrykke seg gjennom en ny og spennende musikkaktivitet. Barna går rundt og smiler, ler og synger med. Gjennom denne unike samlingsstunden får barn en veldig god mulighet til å kjenne på hva musikken har å by på og ikke minst musikkglede.

4.3 Den musikalske samlingsstunden

Den andre observasjonen var i motsetning til den første litt mer ordinær. Det var en vanlig samlingsstund som foregikk i gangen. Dette var en samlingsstund som var litt mindre forberedt, men de tok i bruk et lykkehjul med mange barnesanger på som de har brukt før. Informanten A forteller at noen ganger fungerer en veldig spontan samlingsstund veldig godt for barna. Hen forteller at når vi synger for eksempel “Bæ bæ lille lam” et par ganger på rad i samlingsstund så går barna litt lei. Derfor prøver vi noen ganger å improvisere med noe nytt og gjøre noe litt mer spontant. Hen forteller at det har fungert ganske godt for oss og har gitt barna masse glede og humor gjennom det. Gallefoss (2022) snakker om at de litt mer spontane musikk øyeblikkene kan bringe små gleder hos barn. Det kan være alt fra de små spontane øyeblikkene hvor du sitter med barn på fanget og synger, til de litt spontane samlingsstundene. Barna kan kjenne på den lille gleden i det at de får være med å bestemme sanger eller prøve å spille på instrumenter i samling (Gallefoss, 2022, s. 51). Barna i denne observasjonen fikk på tur gå fram for å spinne hjulet for å se hvilken sang det blir. Det er disse øyeblikkene vi snakker om. De små magiske øyeblikkene som kan bringe masse glede inn i den musikalske barnehagehverdagen.

Gjennom denne type samlingsstund kan vi blant annet se viktigheten rundt å ha gode voksne som spiller på barnas prinsipper. I løpet av samlingsstunden spinner hjulet og lander på “bjørnen sover”. Mens de synger så kaster ene barnet seg på gulvet og later som den er bjørnen. I stedet for at den voksne er litt streng og sier at ungen skal sette seg tilbake på plassen sin, så spiller den voksne med på impulsen. Den voksne er med på leken og later som den fanger bjørnen med en boks som hen satt på. Sæther (2012) forteller at den gode voksen er en som er med å spiller på barnas impulser. Inn i samlingsstund kan barna uttrykke seg på forskjellige måter, da er det viktig å ha en god voksen som kan improvisere litt og engasjere barna. Han forteller videre at den musikalske samlingsstund er et sted hvor barna kan være seg selv og slippe seg fri (Sæther, 2012, s. 79). Noe som vi ser at den voksne i observasjonen her gjorde. Den voksne hopper inn og spiller på barnas impulser. Hen synger med og later som at hen fanger barnet mens de synger om bjørnen. Dette er noe som skapte stor glede hos barna. De ropte, lo og ble veldig engasjert når den voksne hoppet inn og spilte på barnas sine premisser. Dette kan vi også se i henhold til det Hungnes (2008) sier om humor og glede. Hun viser til Søbstad og forteller at glede og humor blir ofte nevnt i forbindelse med

hverandre. Glede blir ofte uttrykt gjennom humor, da gjerne gjennom at du smiler eller ler. En av mange type latter er den humoristiske latteren. Denne latteren benytter vi oss av når vi synes noe er morsomt (Hungnes, 2008, s. 30). Barna uttrykte seg gjennom at de brukte latter og smilte i denne situasjonen. De syntes det var morsomt det informantene gjorde i samlingsstunden. Gjennom at de ler og smiler, uttrykker de en form for glede gjennom humor. Dette er en av grunnene til at humor er en bidragsyter mot å skape glede. Derfor som barnehagelærer kan det være et godt virkemiddel å ta i bruk humor inn i en musikalsk samlingsstund. Noe som informantene gjorde i denne situasjonen. Informantene fortalte i intervjuet at humor var noe de tok i bruk mye av i samlingsstund. De påpeker at humor er en måte å skape glede på. Noe som også Hungnes (2008) forteller at det er.

Informantene mine forteller blant annet at det er litt forskjell på personalet, noe foretrekker å ikke ha samlingsstund mens noen er veldig ivrige på å starte opp noe morsomt med barna. De forteller at det er som regel de som tar ansvaret for samlingsstund. De liker også å ha ansvaret for samlingsstund sammen med barna, og synes det går fint. Dette kan vi se opp mot det Gallefoss (2022) forteller om voksenrollen. Hun forteller blant annet at det er forskjeller på dem i personalet. Noen er mer aktive i de musikalske aktivitetene og samlingsstundene, mens andre foretrekker kanskje å stå over (Gallefoss, 2022, s. 53). Hun forteller også at det ikke nødvendigvis er en ulempe. Noen barnehager kan ha den aktive assistenten som setter i gang en morsom samlingsstund som byr på glede. Mens det kan være en litt sjenert barnehagelærer som foretrekker å heller sitte litt i bakgrunnen med et barn på fanget (Gallefoss, 2022, s.53). Begge har sine viktige roller i en samlingsstund. Det er også en sentral del at personalet skal ikke føle seg tvunget til å lede en samlingsstund. Det kan skape uro, tvil og prestasjonsangst. Men om du er litt mer engasjerende og ønsker å lede samlingsstund kan det være en positiv bidragsyter til å skape glede, moro og et magisk moment (Gallefoss, 2022, s. 54). Det viktigste er at du burde prøve, tørre å teste litt grenser.

4.4 “Det rister i kroppen av glede”

Informant B forteller meg at når de setter i gang samlingsstund har de alltid et ønske om å bringe glede og humor. Informanten forteller meg blant annet at når du opplever musikkglede så skal det riste litt i kroppen av glede. Du blir inspirert av lyder og rytmer og får lyst til å bevege deg rundt og danse. Det er mer enn bare å synge, du blir bevegelig og du blir inspirert

og det bidrar til glede. Dette kan vi se opp mot det Kulset (2021) sier om musikk i samlingsstund. Hun forteller oss om et hormon i hjernen som kalles "kosehormonet". Det frigjøres en økt mengde med oksytocin i hjernen vår, når vi synger sammen med barn i samlingsstund. Dette hormonet gjør at vi føler oss avslappet, trygge, ivaretatt og ikke minst glad (Kulset, 2021, s.62). Gjennom samlingsstund så skal barnehagen bidra til at barn får opplevelser og kjenne på følelser. Angelo (2012) forteller at musikken har en stor fot innen det å bidra til blant annet fellesskap, trivsel og glede (Angelo, 2012, s. 120). Barnehagen skal være en arena hvor dette såkalte "kosehormonet" har en mulighet til å bli frigjort. Slik at barna har en mulighet til å kjenne på gleden gjennom musikk.

Informant B forteller videre om at den følelse av glede du får i kroppen påvirkes ofte av at vi gjør disse samlingsstundene i fellesskap. Alle er gode venner med alle og alle synger med, hvertfall prøver de å synge med. Alle barna er med på samlingsstundene og får være med å bestemme sanger vi skal synge og litt hva vi skal gjøre. Ruud (2013) forteller oss blant annet at musikk og fellesskapsfølelse har en nær tilknytning. Det å synge sammen med andre gjør at du kan ha det gøy sammen med andre. Selv din lille stemme blir en stor stemme i fellesskapet (Ruud, 2013, s. 187). Denne fellesskapsfølelsen er med på å gjøre samlingsstunder morsommere og kan skape en større glede. Med at du er sammen med alle vennene dine og de snille voksne gjør at du føler en trivsel og tilhørighet.

Informanten nevnte også at alle barna får være med å bestemme og komme med forslag på hva de skal synge i samlingsstund. Da ser vi også at de voksne ser til blant annet det rammeplanen sier om medvirkning. Rammeplanen sier at barnehagelærere skal være observante og møte barn sine stemmer. De skal la barna få være med å påvirke barnehagehverdagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.27). Da er det viktig med gode voksne som lytter til barna sine forslag. Barna føler at de er inkluderte og er da en del av barnehagehverdagen, noe som er med på å gi en indre glede hos dem i samlingsstund. Noe som også Kristiansen (2019) snakker om. Hun forteller at det er helt essensielt som barnehagelærer å være observant på hva barn gjør i hverdagen og ta dette med inn i videre planlegging. Det kan skje gjennom lek eller andre møter med voksne. Hun forteller at som barnehagelærer er det viktig å inkludere barna inn i planlegging av blant annet samlingsstunder (Kristiansen, 2019, s. 55). Noe som informantene mine forteller at de både gjorde spontant inn i samlingsstund, men også inn i for eksempel i planleggingen av

musikalen, hvor de tok med impulsene deres videre inn i planlegging av en større samlingsstund.

Dette kan vi også se i henhold til det Hanken og Johansen (2021) sier om Bjørndal og Lieberg sin didaktiske relasjonsmodell. Det er en modell som har en hensikt med å være et hjelpemiddel inn mot planlegging av for eksempel musikkaktiviteter. Til forskjell fra Ross sin modell som vi så på tidligere, så tar denne modellen for seg flere spekteret inn i planleggingen av musikkarbeid. Blant annet i tilknytning til det Kristiansen og rammeplanen sier, skal barn ha rett til å medvirke inn i samlingsstunden. Dette ligger blant annet inn under metode/arbeidsmåte i relasjonsmodellen (Hanken & Johansen, 2021, s.161). De voksne må tenke på barns forhold til medvirkning under planlegging av aktiviteter. Denne modellen tar også for seg flere aspekter, blant annet forutsetninger. Dette er noe vi så på inn mot den første observasjonen, hvor noen av barna ikke følte seg komfortabel med å delta. Dette er derfor noe de må ta med seg inn i planleggingen, slik at de kan legge til rette for at alle kan delta. Det samme gjelder når informantene mine fortalte om hvordan de planlegger videre arbeid. De liker gjerne å se på hva som fungerer og hva som ikke fungerer, for å så ta med seg dette videre inn i neste planlegging av samlingsstund. Hanken og Johansen (2021) forteller om Bjørndal & Lieberg at alle disse aspektene er like viktige inn i planleggingen. De må sees på lik linje, alle faktorene er like avhengig av hverandre (Hanken & Johansen, 2021, s. 161). Derfor er det viktig at barnehagelærere tar seg tid til å legge opp gode aktiviteter. Det er flere faktorer som spiller inn når man skal legge til rette for en samlingsstund som skal by på musikkglede. Hvis vi ser dette mot det Angelo (2012) sier, så forteller hun at musikkpedagogisk virksomhet handler om å ta best mulige beslutninger for barna. Hun peker på at det å planlegge en musikkaktivitet handler om å veie opp hva slags forutsetninger, betingelser og overveielser man må gjøre for å få til en best mulig samlingsstund (Angelo, 2012, s.139). Dette er noe vi kan se Bjørndal & Lieberg sin modell gjør, når den tar vare på mange ulike faktorer inn i planlegging av musikkaktiviteter. Denne modellen ble kanskje ikke aktivt tatt i bruk av informantene mine, men gjennom både det de har sagt og det de har gjort i observasjonene, kan vi se at tankegangen rundt denne modellen ligger der. De ulike faktorene som blir nevnt i modellen kommer både fram i hva de gjør i observasjonen, og hva de forteller om i intervjuet.

5.0 Oppsummering og konklusjon

Målet med denne bacheloroppgaven var som beskrevet i innledningen at jeg ønsket å se nærmere på hva musikkglede i samlingsstund er. Jeg hadde et mål om å se nærmere på hva barnehagelærere vektlegger for å skape musikkglede i samlingsstund. Gjennom mitt forskningsarbeid har jeg i denne oppgaven lagt fram ulike funn som kan knyttes opp mot min problemstilling. Hvor fokuset var å finne ut av hva barnehagelærer vektlegger for å skape musikkglede hos barn i samlingsstund.

Gjennom denne oppgaven har vi sett på ulike modeller som har vært innvirkende på å skape musikkglede hos barn i samlingsstund. Vi har sett at å la barn få en rolle inn i planleggingen kan være essensielt i å skape musikkglede. Derfor er det viktig med gode voksne som inkludere barna i planleggingen. Det at voksne spiller på barnas impulser kan være helt avgjørende for å oppnå musikkglede i samlingsstund. Gjennom at de voksne gir barna inntrykk, og motiverer dem til å uttrykke seg gjennom musikk, kan det være med å bidra til å skape impulser inn mot planlegging, noe som også rammeplanen sier at personalet skal (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 52). Derfor er det essensielt med gode voksne som er villig til å sette barna først, slik at det kan skape magiske øyeblikk i samlingsstund.

Vi kan se at ulike typer samlingsstunder fungerer for å skape musikkglede i samlingsstund. Både den spontane, men også den planlagte har hver sine styrker. Det viktigste er at barnehagelæreren bruker sin kompetanse for å få utnytte de ulike impulsene barn gir for å skape gode opplevelser sammen med barna. Vi ser også at det er viktig å spille på hverandre sine styrker inn i samlingsstund. De som er glade i og motivert for å bidra gjennom musikk kan få spille en sentral rolle i samlingsstund, samtidig som alle voksne har sine viktige funksjoner. Å bruke musikk i samlingsstund er også viktig for å skape glede i barnefellesskapet. Gjennom at alle får en rolle der noen kan stå fremst og synge av full hals, mens andre har en viktig rolle som scenearbeider.

Hensikten med denne oppgaven var å se på hva barnehagelærere vektlegger for å skape musikkglede hos barn i samlingsstund. De setter fellesskap, trivsel og humor høyt for å skape musikkglede i samlingsstund. De setter i gang en samlingsstund og vil oppnå noe sammen med barna, de vil at de skal ha det artig og kjenne på en god følelse når de deltar i

samlingsstund. De starter ikke opp en samlingsstund bare for å ha hatt en i løpet av dagen, da kan du heller la være. De starter opp en samlingsstund fordi de vil noe, de vil at barna skal ha det artig, le, kjenne på følelser og ikke minst riste av glede i kroppen.

Jeg vil konkludere med at dette er de viktigste faktorene for å skape musikkglede i samlingsstund. Oppgaven min viser at for å skape musikkglede i samlingsstund er de viktige faktorene engasjerte voksne som ser alle barna og bruker både humor og musikk. Oppgaven viser også at gjennom planlagte og spontane samlingsstunder kan man oppnå musikkglede hos barn. Det er grunnleggende å spille på barnas impulser for å oppnå en virkelig glede. Som en av informantene mine sa “det rister i kroppen av glede”.

6.0 Litteraturliste:

Angelo, E. (2012). Hvorfor musikk? I M. Sæther & E. Angelo (Red.), *Barnet og musikken: Innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærerstudenter* (2. utgave, s. 119-137).

Universitetsforlaget.

Angelo, E. (2012). Hvordan arbeide med musikk? I M. Sæther & E. Angelo (Red.), *Barnet og musikken: Innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærerstudenter* (2. utgave, s. 138-166).

Universitetsforlaget.

Frønes, M. H. (2019). *Den observerende barnehagelæreren*. Fagbokforlaget.

Gallefoss, I. (2022). *Mer musikk i barnehagefellesskapet!* Fagbokforlaget

Hanken, I. M. & Johansen, G. (2021). *Musikkundervisningens didaktikk*. Cappelen damm akademisk.

Hungnes, Å. K. (2008). Danse i lag med dåkk!? <http://hdl.handle.net/11250/224688>

Kristiansen, T. (2019). Medvirkning i barnehagen. I M. H. Frønes & V. Glaser (Red.), *Praksisbok for barnehagelærerstudenten* (s. 49-61). Universitetsforlaget.

Kulset, N. B. (2021). *Din musikalske kapital* (2. utg.). Universitetsforlaget

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir.

<https://www.udir.no/contentassets/7c4387bb50314f33b828789ed767329e/rammeplan-for-barnehagen—bokmal-pdf.pdf>

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju* (2. utg.). Gyldendal akademisk.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Gyldendal akademisk.

Repstad, P. (2007). *Mellom nærhet og distanse: kvalitative metoder i samfunnsfag* (4.utg.). Universitetsforlaget.

Ruud, E. (2013). *Musikk og identitet* (2.utg.). Universitetsforlaget.

Sæther, M. (2012). Hva er musikk? I M. Sæther & E. Angelo (Red.), *Barnet og musikken: Innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærerstudenter* (2. utgave, s. 11-42). Universitetsforlaget.

Sæther, M. (2012). Musikalsk utvikling - en helhet. I M. Sæther & E. Angelo (Red.), *Barnet og musikken: Innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærerstudenter* (2. utgave, s. 67-97). Universitetsforlaget.

Sæther, M. (2012). Musikk og temaarbeid i barnehagen. I M. Sæther & E. Angelo (Red.), *Barnet og musikken: Innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærerstudenter* (2. utgave, s. 167-184). Universitetsforlaget.

Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: en innlevelse i kvalitative metoder* (5. utg.). Fagbokforlaget.

Tjora, A. (2012). *Kvalitative forskningsmetoder: i praksis* (2. utg.). Gyldendal.

7.0 Vedlegg

7.1 Vedlegg nr 1: Informasjons- og samtykkeskjema

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet, Musikkglede i samlingsstund

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å se på musikkglede hos barn i samlingsstund. I dette skrevet gir jeg deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med dette prosjektet er å se på hva en barnehagelærer har erfart er viktig for å skape musikkglede og så se på hva de legger til rette for det i møte med barna i samlingsstund. Med dette prosjektet skal jeg prøve å belyse ulike faktorer en barnehagelærer synes er viktig for å oppnå musikkglede inn i en samlingsstund. Gjennom både intervju og observasjon ønsker jeg å se nærmere på musikkglede i samlingsstund. Jeg skal blant annet se hva barnehagelærere legger i begrepet musikkglede, og se hvordan en typisk samlingsstund ser ut.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du deltar i mitt bachelorprosjekt vil det innebære å delta i et intervju som vil ta rundt 30-45 minutter. Jeg ønsker også å observere minimum to samlingsstunder, potensielt over to dager. I intervjuet kommer jeg til å ønske å stille spørsmål som: Hva legger du i begrepet musikkglede? Hvordan ser en typisk samlingsstund ut hos dere? Hvordan legger du til rette for barnas deltakelse og medvirkning i musikkaktivitetene i samlingsstund? Alle spørsmål som stilles er tilknyttet musikkglede i samlingsstund. Under både intervju og observasjon kommer jeg til å ha med meg en medstudent som vil fungere som en sekretær for meg.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Prosjektet skal avsluttes 28.04.2023.

Med vennlig hilsen

John Andreas Ottervik Nordseth

Veileder:

Student:

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet musikkglede i samlingsstund. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju.
- å delta i observasjon.

Dato: .....

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.

7.2 Vedlegg nr. 2: Intervjuguide

Intervjuguide

Innledende spørsmål:

1. Hvilken stilling har du nå?
2. Hvor lenge har du jobbet i barnehage? /Hvor mange års erfaring har du i barnehage?
3. Hva er din tilnærming til musikk i barnehagen?

Hovedspørsmål:

1. Hva legger du i begrepet musikkglede?
2. Hvordan kan musikkglede være viktig for barn i barnehagen?
3. Hvordan arbeider du som barnehagelærer for å skape musikkglede hos barna i samlingsstund?
  - 3.1. Hva har du erfart som har skapt musikkglede i samlingsstund? (Konkret hendelse, Praksisfortelling, eksempel)
4. Hvordan ser en typisk samlingsstund ut hos dere?
  - 4.1 Hvilken plass gir dere musikken i samlingsstunden? (evt eksempler)
5. Hva vektlegger du når du planlegger musikkaktiviteter i samlingsstund?
6. Hvordan arbeider du for å tilpasse musikkaktiviteten til forskjellige aldersgrupper og individuelle behov og interesser hos barna?
7. Hvilken betydning har du erfart at musikk har for inkludering og fellesskap? Hva er din rolle i dette? (Spør etter eksempler, evt praksisfortellinger.)
8. Hvordan jobber du for å legge til rette for musikkaktiviteter som fremmer musikkglede i samlingsstund? (evt eksempler på hvilken aktiviteter)
9. Hvordan legger du til rette for barnas deltakelse og medvirkning i musikkaktivitetene i en samlingsstund?